

УДК 811.111'42:81'23:316.774
DOI <https://doi.org/10.32782/folium/2026.9.19>

МУЛЬТИМОДАЛЬНИЙ КАСКАД: КОГНІТИВНО-ПРАГМАТИЧНА МОДЕЛЬ СМИСЛОТВОРЕННЯ У НОВИННОМУ ВІДЕОДИСКУРСІ

Тетяна Крисанова

*доктор філологічних наук, професор,
Волинський національний університет імені Лесі Українки
ORCID ID 0000-0002-9456-3845
Scopus ID 57224545421
Web of Science Researcher ID OLQ-4994-2025
krysanova@vnu.edu.ua*

Ключові слова: імміграція,
когнітивна прагматика,
мультимодальний каскад,
мультимодальна комунікація,
новинний відеодискурс, силова
динаміка, смислотворення.

У статті запропоновано концепцію мультимодального каскаду як когнітивно-прагматичної моделі смислотворення у відеодискурсі новин. Необхідність її розроблення пов'язана з відсутністю аналітичної моделі, здатної пояснити динамічні процеси смислотворення у часовому розгортанні мультимодального новинного повідомлення. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування мультимодального каскаду, визначення його структурних компонентів, базових властивостей і принципів функціонування. Методологічну основу дослідження становлять мультимодальний та критичний дискурс-аналіз, теорія силової динаміки Л. Талмі та когнітивно-прагматичний підхід. Мультимодальний каскад характеризують чотири базові властивості: темпоральність, рекурсивність, кумулятивність та здатність до реконфігурації причинності й агентності. Модель мультимодального каскаду охоплює три взаємопов'язані аналітичні виміри: темпоральну організацію смислотворення, мультимодальну взаємодію та силову динаміку, комплексний аналіз яких дає змогу пояснити механізми перерозподілу агентності й каузальності. Критичний дискурс-аналіз уможливорює інтерпретацію того, як ці процеси набувають ідеологічної легітимності. Матеріал дослідження становлять 28 відеорепортажів CBS News (2025–2026 рр.), присвячених висвітленню імміграційного контролю у США. У результаті дослідження доведено, що мультимодальний каскад функціонує як послідовність чотирьох фаз: тригера події, атрибуції агентності, розширення наслідків та інтерпретативної стабілізації. Встановлено, що перехід між фазами визначений зміною когнітивно-прагматичної функції мультимодальної конфігурації. Доведено, що кожна наступна фаза реконфігурує агентність і силові відношення, ретроспективно переосмислюючи результати попереднього. Аналіз корпусу підтвердив інваріантність функціональної структури мультимодального каскаду незалежно від варіативності використаних семіотичних ресурсів. З'ясовано, що вербальні, візуальні й аудіальні ресурси утворюють мультимодальні конфігурації, у межах яких кожний модус компенсує, конкретизує або підсилює інші. Їхня темпорально організована взаємодія забезпечує послідовну реконфігурацію силових відношень і формування нормативної інтерпретації події. Запропонована модель пропонує процесуальне пояснення механізмів смислотворення у відеодискурсі.

MULTIMODAL CASCADE: COGNITIVE-PRAGMATIC MODEL OF MEANING-MAKING IN NEWS VIDEO DISCOURSE

Tetiana Krysanova

*Doctor of Philology, Professor,
Lesya Ukrainka Volyn National University*

Key words: *cognitive pragmatics, force dynamic, immigration, meaning-making, multimodal cascade, multimodal communication, news video discourse.*

This article introduces the concept of the multimodal cascade as a cognitive-pragmatic model of meaning-making in news video discourse. The proposed model addresses the lack of an analytical framework capable of explaining the dynamic processes of meaning-making that unfold over the temporal progression of multimodal news narratives. The study aims to provide a theoretical foundation for the multimodal cascade by identifying its structural components, basic properties, and regularities. The methodological framework integrates Multimodal Discourse Analysis, Critical Discourse Analysis, Talmy's Force Dynamics theory, and a cognitive-pragmatic approach. The multimodal cascade is characterized by four properties: temporality, recursivity, cumulativeness, and the capacity to reconfigure causality and agency. The model comprises three interrelated analytical dimensions – temporal organization, multimodal interaction, and force dynamics, whose integrated analysis explains the mechanisms underlying the redistribution of agency and causality. Critical Discourse Analysis explains the interpretation of how these processes acquire ideological legitimacy. The empirical material consists of 28 CBS News videos (2025–2026) covering immigration enforcement in the USA. The findings demonstrate that the multimodal cascade operates through four successive phases: event trigger, agency attribution, consequence expansion, and interpretive stabilization. The transition between phases is determined by shifts in the cognitive-pragmatic function of the multimodal configuration. Each successive phase reconfigures agency and force relations by retrospectively reinterpreting the outcomes of the preceding stage. Corpus analysis confirms the invariance of the functional structure of the multimodal cascade regardless of variations in the semiotic resources employed. Verbal, visual, and auditory resources form multimodal configurations in which each mode complements, specifies, or reinforces the others. Their temporally organized interaction ensures the progressive reconfiguration of force relations and the construction of a normative interpretation of the reported event. The proposed model extends existing approaches to the process-oriented explanation of the meaning-making mechanisms in video discourse.

Вступ. Сучасний динамічний розвиток мультимодальних досліджень ставить перед дослідниками завдання пошуку аналітичних моделей для пояснення процесу конструювання смислу в семіотично гетерогенному комунікативному середовищі. Попри значний поступ у вивченні мультимодальної взаємодії, сучасні наукові розвідки здебільшого фокусують увагу на описі семіотичних ресурсів та принципів їхньої композиційної організації (Martínez et al., 2013). Натомість процесуальна динаміка смислотворення, що виникає внаслідок послідовної взаємодії мультимодальних конфігурацій у часовому розгортанні повідомлення, досі не отримала належного теоретичного пояснення.

Актуальною ця проблема є в новинному відеодискурсі, де смисл виникає у процесі взаємодії вербальних, візуальних й аудіальних ресурсів, організованих у часовій послідовності. Дослідження новинного відеодискурсу традиційно зосереджені на взаємодії вербальних і візуальних ресурсів телевізійних новин, наративній структурі та ідеологічному конструюванні цінностей (Bateman & Tseng, 2023; Bednarek, 2016). Підвищений дослідницький інтерес до смислотворення в новинних відео зумовлений значною ефективністю їхнього прагматичного впливу, що є результатом поєднання раціональної аргументації, емоційної оцінки та динамічного аудіовізуального формату (Крисанова, 2025). Особливої

ваги це набуває у висвітленні імміграційних процесів, які мають високий рівень суспільної поляризації та конкуруючі способи інтерпретації подій (Wodak, 2019). Саме тому пояснення механізмів поступового формування смислу в новинному відеодискурсі має як теоретичне, так і суспільне значення.

Істотний внесок у дослідження мультимодального медіадискурсу зробили праці з критичного дискурс-аналізу та мультимодальної лінгвістики. Вони суттєво розширили можливості аналізу взаємодії семіотичних ресурсів і принципів їхньої композиційної організації (Bateman & Tseng, 2023). Окремий інтерес становлять праці, що інтегрують когнітивну семантику Л. Талмі з аналізом дискурсу, проте вони зосереджені переважно на когнітивно-семантичних механізмах концептуалізації окремих тематичних сфер (Mocini & Fenice, 2025).

Такий стан досліджень відображає ширшу теоретико-методологічну проблему: аналіз мультимодального дискурсу переважно описує вже сформовані репрезентації, недостатньо пояснюючи процесуальну природу смислотворення – яким чином відбувається конструювання, трансформація та стабілізація смислу в часовому розгортанні мультимодального повідомлення. Для розв'язання цієї проблеми у статті запропоновано концепцію мультимодального каскаду як когнітивно-прагматичної моделі, котра дає змогу пояснити механізми темпоральної організації мультимодального смислотворення.

Теоретичне підґрунтя дослідження має інтегративний характер, оскільки пояснення мультимодального смислотворення у новинному відеодискурсі потребує поєднання підходів, які висвітлюють різні аспекти цього процесу. Мультимодальна теорія дискурсу забезпечує концептуальну основу для аналізу взаємодії вербальних, візуальних та аудіальних ресурсів як єдиної семіотичної системи (Kress & van Leeuwen, 2001). Теорія силової динаміки (Talmy, 2000) надає інструментарій для моделювання конфігурацій сили та агентності між соціальними акторами. Когнітивно-прагматичний підхід розглядає смисл як результат його конструювання в конкретному комунікативному контексті (Schmid, 2012). Критичний дискурс-аналіз забезпечує теоретичну основу для аналізу взаємозв'язку між ідеологією та репрезентацією соціальних акторів у медіадискурсі (van Dijk, 2008). Інтеграція цих підходів створює концептуальну основу для розроблення мультимодального каскаду як когнітивно-прагматичної моделі, що пояснює процес послідовного смислотворення в новинному відеодискурсі.

Методологічним підґрунтям аналізу стали праці, присвячені темпоральній та

мультимодальній організації відеодискурсу. Зокрема, Дж. Бейтмен і Ч.-І. Ценг розглядають новинні відео як мультимодальні наративи, у яких монтаж і закадровий текст формують когерентну темпоральну структуру новинного повідомлення (Bateman & Tseng, 2023). Модель «Three-M» пропонує методологію аналізу взаємозв'язку між мультимодальною конфігурацією, її інтерпретацією та маніпулятивним потенціалом, демонструючи, як координована взаємодія тексту, зображення й звуку спрямовує процес інтерпретації (He et al., 2026).

Проте менш дослідженим залишається те, яким чином темпоральна організація мультимодальних ресурсів спрямовує конструювання причинно-наслідкових зв'язків. У новинних відео мультимодальні елементи набувають інтерпретативної функції не лише завдяки своїй композиції чи персуазивному потенціалу. Їхня послідовна взаємодія дає змогу глядачам встановити причинно-наслідкові зв'язки між подіями, визначити, хто діє, що відбувається далі та чому це має значення. Саме темпоральне структурування забезпечує інтеграцію мультимодальних ресурсів у цілісну причинно-наслідкову інтерпретацію повідомлення.

Для пояснення цього процесу в статті запропоновано концепцію мультимодального каскаду, яка розглядає смислотворення як процес послідовної реконтекстуалізації, що відбувається через взаємодію мультимодальних ресурсів у часовому розгортанні відеоновин. Вона демонструє, як така взаємодія реконфігурує причинно-наслідкові відношення та розподіл агентності, забезпечуючи цілісне осмислення події. З огляду на це, **метою** розвідки є обґрунтування мультимодального каскаду як когнітивно-прагматичної моделі конструювання смислу у відеоновинах США про імміграцію.

Відповідно до поставленої мети сформульовано чотири взаємопов'язані **завдання**, операционалізовані через дослідницькі запитання. По-перше, якою є темпоральна організація мультимодальних каскадів у відеоновинах? По-друге, яким чином відбувається розподіл силової динаміки та агентності між суб'єктами дії? По-третє, яку роль відіграє інтеграція вербальних, візуальних і аудіальних ресурсів у конструюванні силових відношень? По-четверте, які механізми забезпечують стабілізацію інтерпретацій у процесі мультимодального смислотворення?

Матеріал і методи дослідження. Матеріалом дослідження слугує корпус із 28 відеорепортажів американської телерадіомережі CBS News, опублікованих у 2025–2026 роках, присвячених питанням імміграційного контролю, зокрема операціям Служби імміграційного та митного

контролю США (ICE). Вибір CBS News зумовлений статусом мережі як одного з провідних національних мовників, який декларує дотримання принципів об'єктивності та редакційної неупередженості. Такий матеріал є релевантним для аналізу механізмів мультимодального конструювання смислу у висвітленні суспільно значущих проблем.

Методика дослідження охоплювала чотири етапи, котрі забезпечували операціоналізацію запропонованої моделі мультимодального каскаду: від виокремлення його темпоральної структури до аналізу мультимодальної реалізації, реконфігурації агентності та силових відношень. Для реалізації цих етапів застосовано взаємопов'язані аналітичні методи: мультимодальної транскрипції – для синхронізованої фіксації взаємодії модусів; мультимодального дискурс-аналізу – для встановлення структурної організації мультимодального каскаду та функціонального навантаження модусів; когнітивно-прагматичного аналізу – для встановлення домінантної когнітивно-прагматичної функції кожної фази каскаду та виявлення механізмів стабілізації інтерпретацій; когнітивно-семантичного аналізу (на основі моделі силової динаміки Л. Талмі) – для реконструкції агентності та аналізу конфігурацій силових відношень у процесі мультимодальної взаємодії.

На першому етапі сформовано корпус дослідження шляхом суцільної вибірки. До корпусу увійшли 28 сюжетів, які висвітлюють різні аспекти імміграційної політики (затримання мігрантів, рейди на робочих місцях, депортаційні процедури, судові рішення тощо). Усі відеорепортажі транскрибовано за системою мультимодальної транскрипції А. Болдрі та П. Тібо (Baldry & Thibault, 2006), що забезпечило синхронізовану фіксацію вербального, візуального та аудіального модусів.

На другому етапі аналізу здійснено сегментацію мультимодального каскаду на чотири послідовні фази: тригер події, атрибуція агентності, розширення наслідків та інтерпретативна стабілізація. Сегментацію виконано із застосуванням мультимодального дискурс-аналізу та когнітивно-прагматичного аналізу. Межі фаз визначені за змінами когнітивно-прагматичної функції мультимодальної конфігурації, яка сигналізувала про перехід до нової фази каскаду.

На третьому етапі визначено як кожна фаза реалізована мультимодально через взаємодію вербального, візуального й аудіального модусів. Аналіз дав змогу визначити внесок кожного модусу в реалізацію когнітивно-прагматичної функції відповідної фази та особливості їхньої інтеграції у процесі смислотворення.

На четвертому етапі дослідження застосовано модель силової динаміки Л. Талмі для визначення Агоніста й Антагоніста та типу силових відношень, представлених через Making, Hindering, Helping і Letting, а також для реконструкції агентності й каузальності у кожній фазі мультимодального каскаду. Силово-динамічні конфігурації реконструйовано на основі аналізу вербального, візуального та аудіального модусів. Специфіка застосування цієї моделі до відеодискурсу полягає в тому, що силові конфігурації можуть мати репрезентацію з різним ступенем експлікації у різних фазах мультимодального каскаду. У початковій фазі вони переважно реалізуються через узагальнені репрезентації державної політики або інституційного примусу, тоді як у наступних фазах каскаду можуть набувати безпосереднього мультимодального вияву в тілесних діях учасників, сценах затримань, акустичних сигналах та інших візуальних і аудіальних ресурсах. Такий підхід уможливує простеження конфігурації силових відношень та їхньої послідовної реконфігурації разом зі змінами агентності та каузальності в часовому розгортанні новинного повідомлення.

Для забезпечення зіставності результатів аналізу усіх відеорепортажів здійснювали за єдиною аналітичною схемою, котра включала п'ять взаємопов'язаних параметрів: фаза каскаду – мультимодальна реалізація – силова динаміка – когнітивно-прагматична функція – смисловий результат. Такий підхід дав змогу встановити, що когнітивно-прагматичні функції фаз виявляють інваріантність, тоді як їхня мультимодальна реалізація та конкретний смисловий результат варіюють залежно від комунікативної ситуації.

Межі фаз мультимодального каскаду були визначені не тривалістю фрагментів чи особливостями монтажу, а зміною домінантної когнітивно-прагматичної функції. Саме цей функціональний перехід, від констатації події («Що сталося?») через атрибуцію агентності («Хто діє?») і масштабування наслідків («Які наслідки?») до інтерпретативної стабілізації («Як це слід розуміти?»), становить структурний інваріант мультимодального каскаду.

Результати та обговорення.

1. Мультимодальний каскад як модель смислотворення. У цій статті запропоновано концепцію мультимодального каскаду як когнітивно-прагматичної моделі смислотворення у відеодискурсі. Мультимодальний каскад визначений як динамічна система темпорально організованих фаз мультимодального смислотворення у відеодискурсі, де кожна наступна фаза реконтекстуалізує попередню. Смысл не виникає в окремому кадрі шляхом статичної комбінації

мультимодальних ресурсів, а формується через їхню послідовну кумулятивну взаємодію в часі. Цей підхід відрізняється від класичного розуміння монтажної послідовності. Якщо послідовність передбачає лінійну хронологію розгортання подій, то каскад відображає накопичення смислу: кожна нова фаза ретроспективно змінює інтерпретацію того, що відбулося раніше, і формує каузальні очікування щодо того, що відбудеться далі. У цьому розумінні кожна фаза реконфігурує попередні значення, спрямовуючи подальшу інтерпретацію події. Відповідно, мультимодальний каскад характеризують чотири базові властивості: темпоральність (послідовне розгортання смислу), рекурсивність (ретроспективне переосмислення попередніх фаз), кумулятивність (накопичення інтерпретаційного ефекту) та реконфігурація причинності й агентності (перерозподіл силових ролей між учасниками події, які у відеоновинах набувають статусу носіїв агентності).

Термін «каскад» обрано не випадково, підкреслюючи послідовне накопичення ефектів. У різних галузях науки (від моделей поширення інформації (Bikhchandani et al., 1992) до системної взаємозалежності в екології (Sahasrabudhe & Motter, 2011)) це поняття описує процес послідовного поширення впливів, за якого кожен етап виникає як наслідок попереднього та створює умови для подальших змін. У теорії дискурсу каскадний ефект також розглядають як легітимізаційну стратегію, де наслідки однієї проблеми підкреслюють терміновість дій в інших сферах (Krysanova, 2025). Перенесення цієї логіки на аналіз відеодискурсу розширює пояснювальний потенціал мультимодального аналізу, оскільки дає змогу описати смислотворення як процес послідовної реконтекстуалізації.

Для операціоналізації механізму, який «рухає» цей каскад, дослідження спирається на концепцію силової динаміки Л. Талмі (Talmy, 1988). Якщо мультимодальний каскад визначає темпоральну організацію смислотворення, то концепція силової динаміки Л. Талмі пояснює механізм реконфігурації агентності й каузальності в межах цієї організації. У запропонованій моделі можливості цієї концепції адаптовано до аналізу вербальних, візуальних й аудіальних ресурсів, що дозволило простежити реконфігурацію силових відношень у мультимодальному розгортанні відеоновин.

Запропоновану модель мультимодального каскаду раніше апробовано на матеріалі екологічного відеодискурсу (Крисанова, 2026), де її було застосовано для реконструкції силових відношень між природним балансом і руйнівним антропогенним впливом. У цьому дослідженні

модель застосовано до нового комунікативного контексту – дискурсу імміграційного контролю в телевізійних новинах США. Таке розширення дозволило перевірити її пояснювальний потенціал в іншому типі соціального конфлікту та оцінити, наскільки мультимодальний каскад може функціонувати як інваріантний механізм організації смислотворення у відеодискурсі.

Отже, мультимодальний каскад постає аналітичною одиницею дослідження, оскільки процес конструювання смислу у відеоновинах відбувається не в межах окремих мультимодальних конфігурацій, а в їхньому темпоральному розгортанні. Лише аналіз послідовності взаємопов'язаних фаз дозволяє простежити, як кожна наступна мультимодальна конфігурація переосмислює попередню, формуючи домінуючу інтерпретацію новинної події.

2. Фазова структура мультимодального каскаду. Емпіричний аналіз корпусу американських відеоновин про імміграцію засвідчив, що мультимодальне смислотворення організоване як інваріантний чотирифазний каскад. Критерієм виділення фаз є зміна когнітивно-прагматичної функції мультимодальної конфігурації, яка супроводжується реконфігурацією агентності, каузальності та силових відношень.

1. Тригер події. Ініціює мультимодальний каскад через введення події або інциденту, який стає відправною точкою подальшого смислотворення. У цій фазі подію вже репрезентують як соціально значущу, однак її інтерпретація ще залишається відкритою.

2. Атрибуція агентності. Ця фаза визначає розподіл агентності між соціальними акторами, встановлюючи, хто виконує роль Агоніста, а хто – Антагоніста відповідно до конфігурації силових відношень конкретного сюжету. У більшості досліджених відеоновин Антагоністом виступають федеральні органи імміграційного контролю, тоді як Агоністом – мігранти та пов'язані з ними особи. Саме у цій фазі формується базова силова конфігурація новинного нарративу. Потрібно зазначити, що у межах мультимодального каскаду агентність визначена не сталими характеристиками соціальних акторів, а їхньою позицією в силовій конфігурації кожної фази. Агентна роль одного й того самого соціального актора може змінюватися в процесі розгортання сюжету, що забезпечує реконтекстуалізацію смислу, тобто переосмислення інтерпретативного значення попередньої фази під впливом нової мультимодальної конфігурації.

3. Розгортання наслідків. У цій фазі причинно-наслідковий зв'язок виходить за межі локального інциденту. Наслідки інституційної дії поширюються на ширший соціальний контекст,

створюючи уявлення про її системний характер. Наратив розширюється, демонструючи, як інституційні рішення трансформують повсякденне життя в різних соціальних площинах.

4. Інтерпретативна стабілізація. Фінальна фаза не пропонує однозначного висновку, натомість вона спрямовує інтерпретацію шляхом специфічної селекції та компоновання вербальних, візуальних і аудіальних маркерів. Залежно від мультимодальної конфігурації та редакційної стратегії новинного сюжету ця інтерпретація може як легітимізувати, так і делегітимізувати дії державних інституцій, однак в обох випадках вона завершує процес реконфігурації смислу, закріплюючи домінуючу причинно-наслідкову модель події.

Аналіз корпусу засвідчив, що ця чотирифазна послідовність регулярно повторюється в усіх досліджуваних сюжетах, формуючи інваріантну темпоральну архітектуру мультимодального каскаду. Разом з тим, її компоненти не збігаються з технічними монтажними сегментами новинного сюжету, а репрезентують послідовні фази мультимодального смислотворення. Перехід між фазами настає тоді, коли мультимодальна конфігурація набуває нової функції.

3. Мультимодальний каскад у відеорепортажі «Ice Arrests Teacher At Daycare Facilities»: аналіз кейсу. Для ілюстрації того, як мультимодальний каскад конструює смисл, звернімося до репрезентативного кейсу – репортажу CBS «Ice Arrests Teacher At Daycare Facilities» (CBS News, 2025). У цьому сюжеті висвітлено затримання працівниці дитячого садка співробітниками ICE, що переносить проблему імміграційного контролю в соціально захищений простір і створює високий рівень суспільної напруги. Аналіз цього кейсу дає змогу простежити, як у процесі розгортання новинного сюжету мультимодальні ресурси послідовно реконфігурують агентність, каузальність і силові відношення, формуючи інтерпретацію події.

Перша фаза – **Тригер події** – запускає мультимодальний каскад, репрезентуючи подію як суспільно значущу ще до демонстрації самого факту затримання. Мультимодальна конфігурація цієї фази вибудована на контрасті між афективним вербальним змістом та інституційною аудіовізуальною формою: «*There is outrage in Chicago tonight following a federal immigration arrest at a daycare center. While witnesses say it was a chaotic scene, officials say the daycare was not the primary target. Usher Kureshi has the story*» (00:00:01-00:00:12).

Вербальний модус одночасно вводить подію та задає напрям її первинної інтерпретації, актуалізуючи суспільно значущість затримання через емоційно марковані номінації *outrage* та *chaotic*.

Конструювання інституційної позиції проявляється на синтаксичному рівні через протиставлення в коментарі журналіста: «*While witnesses say it was a chaotic scene, officials say the daycare was not the primary target*». Синтаксична структура з допустовим сполучником *while* створює прагматичну асиметрію: афективний досвід громади (*chaotic scene*) маркований як підрядна, фонові інформація, тоді як раціоналізована інституційна позиція (*not the primary target*) винесена в головну частину речення, набуваючи статусу смислового фокусу.

Аудіальний модус репрезентує стриманий інституційний стиль повідомлення: спокійний темп мовлення та нейтральна інтонація створюють ефект журналістської об'єктивності. Візуальний модус, представлений журналістами в студії, ще не демонструє самого затримання, натомість на задньому плані репрезентує зображення співробітників федеральних служб з маркуванням «*POLICE ICE*» та «*ERO*», фокусуючи увагу на державній інституції, уповноваженій застосовувати примус.

У термінах силової динаміки ще не сформовано повної конфігурації Агоніст – Антагоніст. Візуально актуалізовано лише потенційний носій інституційної сили – федеральні органи імміграційного контролю, тоді як інший учасник силових відношень залишається імплікованим через згадку про місце події (*daycare center*). Новина не репрезентує саму силову взаємодію, а формує конфігурацію потенційного примусу, у якій держава постає як легітимний суб'єкт, здатний ініціювати подальшу дію.

Когнітивно-прагматична функція цієї фази полягає у формуванні первинної інтерпретації події. Мультимодальна конфігурація конструює окремий факт затримання як суспільно значущу проблему, що потребує подальшого пояснення та інтерпретації. Жоден із модусів окремо не забезпечує такого ефекту. Лише їхня інтеграція одночасно актуалізує суспільну емоційну реакцію, репрезентує інституційну об'єктивність журналістського повідомлення та позиціонує державні органи як потенційного носія інституційного примусу.

Друга фаза – **Атрибуція агентності** – позначає перехід від повідомлення про подію до репрезентації силової взаємодії між її учасниками. Ця фаза інтегрує документальне відеосвідчення та закадровий коментар, який структурує сприйняття та категоризує учасників силової взаємодії.

This video captured the moment ICE agents dragged a pre-K teacher out of a daycare center on Chicago's north side. She can be seen pleading with the agents as she's pushed up against a waiting

sedan. At one point, she shouts in Spanish, "I have papers." ICE agents followed a teacher into the facility without a warrant and abducted her in front of her students. This woman is a trusted, loved member of her community with a work permit. Officials identified the woman as Diana Galliano, a Colombia national in the country since 2023 and seeking asylum (00:00:13-00:00:43).

Вербальний модус експлікує агентність асиметрично. Дії агентів ICE актуалізовано через активні предикати насильницького просторового переміщення (*dragged, pushed up, followed... without a warrant, abducted*), які конструюють їх як джерело каузального впливу. Натомість Агоніста (виховательку Діану Галліано), репрезентовано як соціально інтегрованого члена громади (*a trusted, loved member of her community with a work permit*), що підсилює асиметрію між інституційною владою та індивідуальною особою.

Ця вербальна поляризація безпосередньо синхронізована з візуальним і аудіальним модусами. Візуальний модус уперше експлікує силову взаємодію через документальні кадри фізичного затримання Діани Галліано, її примусового виведення з будівлі та безпосереднього контакту з агентами ICE. Аудіальний компонент представлений закадровим голосом журналіста, який зберігає інституційну стриманість, хоча його дещо напружена інтонація та прискорений темп підсилюють драматизм події. Характерно, що вербальний опір Агоніста не поданий як безпосередній аудіозапис, а відтворений опосередковано через мовлення журналіста (*she shouts in Spanish, "I have papers."*).

У цій фазі відбувається актуалізація силово-динамічної конфігурації. Силова тенденція Агоніста спрямована на збереження поточного стану, тобто уникнення примусового затримання, що артикульовано через тілесний опір та вербальні аргументи: фраза *«I have papers»* слугує апеляцією до легального статусу. Їй протистоїть ICE як Антагоніст – утілена інституційна сила, силова тенденція якої полягає в примусовій зміні стану Агоніста шляхом його фізичного вилучення з простору дитячого садка. Силова конфігурація послідовно переходить від *Hindering* (блокування), коли Антагоніст перешкоджає природній тенденції Агоніста до збереження статус-кво, до *Making* (успішний примус), коли агенти примусово змінюють стан Агоніста шляхом фізичного затримання.

У результаті відбувається реконфігурація первинної інтерпретації. Агентність і каузальність уперше закріплюються за конкретними соціальними акторами. Подія перестає функціонувати як абстрактне адміністративне повідомлення і набуває форми персоніфікованого інституційного примусу.

Третя фаза – **Розгортання наслідків** – реконфігурує локальний силовий конфлікт у ширший соціальний контекст. Якщо попередня фаза була зосереджена на безпосередньому протистоянні між агентами ICE та вихователькою, то тепер об'єктом репрезентації стають соціальні наслідки цього втручання для колективного суб'єкта: дітей, батьків та місцевої громади.

Мультимодальна конфігурація цієї фази суттєво розширюється. Вербальний модус репрезентує це масштабування через перехід від опису окремої події до конструювання колективної травми та політичного узагальнення. Лексеми *traumatized, absurd, horrific, domestic terrorism, controversial arrests* вербалізують колективну травму та моральну оцінку. На прагматичному та синтаксичному рівнях журналістський текст інтегрує одиничний інцидент у ширший контекст: використання узагальнювальних конструкцій (*the latest in a string of controversial arrests*) та номінацій державної політики (*second Trump administration, immigration crackdown*) залучає окремий випадок у ширший наратив державної імміграційної політики.

Children, teachers, and parents inside at the time of the arrest said they were traumatized by what they saw. "What has happened today is domestic terrorism and it is absurd and horrific that they have now targeted our daycare centers." Until recently, sensitive areas like schools and hospitals were generally off limits to immigration enforcement. That changed under the second Trump administration. Today's incident, the latest in a string of controversial arrests that have been happening across Chicago as part of the Trump administration's immigration crackdown (00:00:51-00:01:24).

Ця вербальна генералізація синхронізована з візуальним та аудіальним масштабуванням. Спочатку візуальний ряд демонструє акції протесту проти арешту виховательки, які переводять конфлікт із площини індивідуального інциденту у сферу суспільної реакції. Далі камера зміщує увагу на емоційний стан батьків, працівників закладу та дітей, які постають непрямыми жертвами інституційного втручання. Повторне включення кадрів затримання Діани Галліано в поліцейському автомобілі реконфігурує каузальність, пов'язуючи індивідуальний випадок із його ширшими соціальними наслідками. Наступні кадри дитячого садка актуалізують образ порушеного безпечного простору, тоді як фінальний монтажний перехід до сцен жорстких затримань інших мігрантів під час згадки політики Д. Трампа реконфігурує окремий випадок як елемент ширшої державної практики.

Аудіальний простір організований через взаємодію трьох аудіальних компонентів:

напружений дикторський коментар задає інституційний тон, емоційне синхронне мовлення учасниці протесту вводить перспективу афективного очевидця, а фонові шуми (галас наговпу, скрип дверей) створюють акустичний ефект порушення звичного порядку. Усе це забезпечує поєднання інституційної достовірності з афективним переживанням події.

У термінах силової динаміки відбувається реконфігурація силових відношень. Агоністом тепер виступає колективний суб'єкт – діти, батьки, працівники дитячого садка та місцева громада, об'єднані спільною тенденцією до збереження безпечного, стабільного функціонування соціального простору. Їм протистоїть Антагоніст – інституційна система імміграційного контролю та імміграційна політика адміністрації Д. Трампа. У цій фазі домінує патерн *Hindering*, який визначає основну силову конфігурацію. На відміну від попередньої фази, де *Hindering* функціонував у поєднанні з *Making*, тут він репрезентує тривалий інституційний тиск на колективного Агоніста.

У результаті масштабування наслідків відбувається реконфігурація каузального ланцюга: арешт перестає функціонувати як ізольована подія і постає проявом ширшої політики імміграційного контролю. Саме така реконфігурація створює підґрунтя для фінальної інтерпретативної стабілізації.

Четверта фаза – **Інтерпретативна стабілізація** – завершує мультимодальний каскад шляхом ретроспективної реконфігурації попередніх фаз, унаслідок якої одна з конкуруючих каузальних моделей події отримує статус домінантної. Журналіст у студії вводить офіційну позицію Департаменту внутрішньої безпеки США, яка пропонує іншу каузальну інтерпретацію події. Унаслідок цього попередні фази переосмислюються в новій причинно-наслідковій перспективі: працівницю дитячого садка репрезентують як особу, що спочатку намагалася уникнути затримання, тоді як інституційний примус інтерпретують як реакцію на її дії. Таким чином, відбувається ретроспективна реконфігурація інтерпретації всього мультимодального каскаду.

Мультимодальна конфігурація цієї фази набуває підкреслено емоційно нейтральних форм. Вербальний модус реконфігурує каузальну логіку події, приписуючи вихователю статус ініціатора протиправної поведінки: *«In a statement to CBS News, the Department of Homeland Security denied targeting the daycare center and said Galliano sped away from ICE agents in a car and then fled on foot into the daycare center where she was arrested.»* (00:01:28-00:01:37).

Використання дієслів активної протиправної дії (*sped away, fled on foot*) переносить

відповідальність за ескалацію конфлікту на мігрантку. Ця вербальна раціоналізація підсилена аудіовізуальною нейтральністю: візуальний ряд позбавлений емоційно насичених сцен, натомість використано статичні, нейтральні кадри будівлі дитсадка та студійний план, а спокійна, відсторонена журналістська інтонація різко послаблює афективне напруження попередніх фаз.

У термінах силової динаміки відбувається реконфігурація агентності та каузальності. Агоністом знову постає Діана Галліано, однак її силова тенденція тепер отримує іншу інтерпретацію: її рух (втеча) представлено не як самозахист, а як девіантна поведінка, що порушує правопорядок. Відповідно, Антагоніст (агенти ICE) більше не постає джерелом ініціативного, непропорційного примусу. Його дії переосмислюються як реактивна сила, репрезентована як легітимний механізм відновлення контролю. Патерни *Hindering* і *Making* збережено, проте реконфігурації підлягає їхня каузальна та аксіологічна інтерпретація. Те, що у попередніх фазах постає як непропорційний інституційний примус, тепер репрезентовано як нормативно виправдану реакцію держави на неправомірні дії Агоніста. Саме ця реконфігурація силових відношень демонструє, що мультимодальний каскад організує смислотворення не через зміну самої події, а через послідовну зміну способів її осмислення.

У результаті реалізації когнітивно-прагматичної функції інтерпретативної стабілізації відбувається ретроспективна реконфігурація всього мультимодального каскаду. Каузальність змінює напрям: відповідальність перенесено з інституційної системи на окрему особу, тоді як державний примус у соціально захищеному просторі набуває статусу нормативно виправданої практики. У такий спосіб одна з можливих інтерпретацій закріплюється як домінантна, послаблюючи альтернативне бачення громади.

Отже, аналіз кейсу демонструє, що мультимодальний каскад функціонує як механізм послідовної реконфігурації смислу. Кожна наступна мультимодальна конфігурація спирається на інтерпретативний результат попередньої, переосмислюючи його через зміну силових відношень та каузальної атрибуції. Завдяки цьому кожна фаза реалізує специфічну когнітивно-прагматичну функцію, забезпечуючи послідовне переосмислення події.

4. Емпірична валідація моделі мультимодального каскаду. Застосування моделі мультимодального каскаду до корпусу із 28 відеорепортажів CBS News підтвердило її пояснювальний потенціал для аналізу новинного відеодискурсу. Незважаючи на тематичну різноманітність сюжетів, емпіричні результати засвідчили існування

закономірностей, котрі охоплюють організацію каскадної структури, реконфігурацію агентності, розподіл силових відношень та мультимодальні механізми їхньої реалізації.

Інваріантна каскадна модель описує функціональну послідовність дискурсивного розгортання події, у межах якої відбувається реконфігурація агентності через повторювані патерни силової динаміки та їхню мультимодальну актуалізацію. Усі 28 відеорепортажів реалізують цю функціональну послідовність мультимодального каскаду: Тригер події – Атрибуція агентності – Розширення наслідків – Інтерпретативна стабілізація. У кожному сюжеті простежується стабільна логіка реконфігурації смислу: від актуалізації події та персоніфікації силових відношень до масштабування наслідків і формування домінантної інтерпретації.

Разом з тим інваріантність структури каскаду поєднується з варіативністю її конкретної реалізації. У першій фазі тригером події виступає безпосередній інцидент (14 сюжетів), адміністративне рішення (10) або офіційна політична заява (4). У фазі розширення наслідків локальна подія переводиться у ширший суспільний контекст: масштабування охоплює соціальний (23 сюжети), правовий (18), політичний (15), економічний (12) та гуманітарний (9) виміри, причому більшість сюжетів інтегрують кілька з них одночасно. Фінальна фаза завершується інтерпретативною стабілізацією: у 26 із 28 репортажів домінантну інтерпретацію формулює журналіст, тоді як лише у двох фінальне слово належить безпосереднім учасникам подій. Для легітимації підсумкової інтерпретації журналісти залучають експертні коментарі (8 сюжетів), офіційні заяви (6), статистичні дані (4), політичні оцінки (5) та судові рішення (3).

У межах інваріантної каскадної структури реконфігурація агентності відбувається на трьох взаємопов'язаних рівнях.

На мікрорівні Агоніст репрезентований конкретними людьми, які безпосередньо зазнають інституційного примусу: мігрантами, громадянами США латиноамериканського походження, робітниками або членами їхніх родин. Їхня інтенція спрямована на збереження звичного способу життя та правового статусу. Антагоністом виступають службовці ICE та інших федеральних органів, які реалізують арешти, затримання, депортації та рейди.

На мезорівні агентність перестає бути індивідуальною й набуває колективного характеру. Агоністом постають сім'ї, місцеві громади, школи, дитячі садки, робочі колективи, а також адвокати, правозахисні організації та інші інституції, чий дії спрямовані на підтримку або відновлення

силової тенденції, що протистоїть інституційному примусу. Антагоніст набуває колективного характеру: відтепер його репрезентовано як координовану систему імміграційного контролю, що функціонує через регулярні рейди, міжвідомчу взаємодію та проникнення у повсякденні соціальні простори.

На макрорівні статус Агоніста зумовлений не типом соціального актора, а напрямом силової тенденції. Тому цю роль можуть виконувати як адміністративно сконструйовані категорії населення (*undocumented migrants, refugees*), так і державні чи судові інституції, якщо їхні рішення спрямовані на обмеження або нейтралізацію інституційного примусу. Натомість Антагоніст репрезентований як інституційна система державної політики, реалізована через федеральні укази, адміністративні директиви, діяльність державних органів та інституційні механізми легітимації примусу.

Реконфігурація агентності в корпусі реалізована через три повторювані патерни силової динаміки – *Hindering, Making* і *Letting*, які мають різну актуалізацію в різних фазах мультимодального каскаду. Корпусний аналіз демонструє переважання патернів *Making* та *Hindering*. У 17 відеорепортажах *Hindering* і *Making* функціонують у взаємодії: блокування дій Агоніста супроводжує його примусове переведення до нового правового чи соціального стану (затримання, арешту або депортації). Ізольовану реалізацію лише патерна *Making* зафіксовано у 3 сюжетах, так само як і самостійний патерн *Hindering* зафіксовано у 3 випадках. Такий розподіл свідчить, що в новинному відеодискурсі домінує комбінована силова конфігурація *Hindering* + *Making*. Поряд із цим у 5 сюжетах реалізовано патерн *Letting*, який поєднується з іншими патернами силової динаміки та репрезентує непрямі форми інституційного контролю. Отже, результати корпусного аналізу засвідчили, що реконфігурацію агентності в мультимодальному каскаді втілено через варіативне поєднання патернів *Hindering, Making* і *Letting*, актуалізація яких залежить від когнітивно-прагматичної функції відповідної фази.

Емпіричні дані також показали, що ці патерни отримують актуалізацію через інтегровану взаємодію вербального, візуального й аудіального модусів.

Вербальний модус забезпечує організацію подій через систему повторюваних лексичних груп. По-перше, це номінації соціальних акторів (*illegal immigrants, undocumented immigrants, migrants, asylum seekers; Department of Homeland Security, ICE, Trump administration*). По-друге, лексика правоохоронної діяльності (*arrest, detain, deport, remove, round up, enforcement operation*),

яка конструює державу як джерело каузального впливу. По-третє, лексика легітимації та відповідальності (*public safety, law enforcement, due process, constitutional rights, accountability*). По-четверте, лексика наслідків, що вербалізує емоційний (*fear, trauma, anxiety*), соціальний (*family separation, workplace disruption*), правовий (*court ruling, legal challenge*) і гуманітарний (*humanitarian concerns, refugee support*) виміри події. Завдяки цій системі лексичних груп вербальний модус забезпечує причинно-наслідкову зв'язність усіх фаз каскаду.

Візуальний модус залучає три повторювані групи візуальних образів: сцени безпосереднього примусу, інституційні простори та повсякденні соціальні простори. Разом із цим кожна фаза каскаду має специфічне візуальне наповнення. У фазі тригера у 16 із 28 сюжетів використано плавне наближення камери від загального студійного плану до середнього або крупного, що виконує прагматичну функцію акцентування значущості події. 12 репортажів інтегрують студійний простір із документальними фото- чи відеоматеріалами. У фазі атрибуції агентності переважає поєднання документальних фото- та відеофрагментів (21 сюжет), тоді як у 16 сюжетах залучені інтерв'ю із затриманими або членами їхніх родин, що персоніфікує інституційний примус. Під час розширення наслідків масштабування підтримують кадри житлових кварталів, місць утримання мігрантів, судових засідань, протестів, офіційних документів та статистичної інфографіки. У фінальній фазі домінують статичні студійні композиції, державні установи, інфографіка та рефлексивні крупні плани, які переводять увагу від окремого інциденту до узагальненої оцінки державної політики.

Аудіальний модус інтегрує журналістський коментар, природні шуми місця подій та пряме мовлення учасників. У всіх 28 сюжетах журналістський коментар містить переважно стриману інтонацію та розмірений темп, а також позбавлений музичного супроводу, конструюючи ефект інституційної об'єктивності. Природні шуми, репліки очевидців, виступи політиків і коментарі безпосередніх учасників забезпечують афективне переживання подій, тоді як журналістський голос підтримує смислову цілісність каскаду.

Отже, емпірична валідація мультимодального каскаду підтвердила, що варіативність між окремими сюжетами локалізована на рівні конкретних семіотичних ресурсів, тоді як функціональна організація каскаду зберігає свою інваріантність.

Висновки. Проведене дослідження засвідчує, що мультимодальне смислотворення у телевізійних новинах функціонує як послідовний процес реконфігурації каузальності, агентності

та силових відношень, реалізований через мультимодальний каскад. Темпоральна організація цього каскаду має функціональну інваріантність моделі. Його чотирифазна архітектура (тригер події, атрибуція агентності, розширення наслідків та інтерпретативна стабілізація) діє за принципом кумулятивного формування смислу, де кожна наступна мультимодальна конфігурація успадковує прагматичний результат попередньої та переосмислює його. Зміна когнітивно-прагматичної функції визначає межі між фазами. Аналіз корпусу довів, що під час розгортання каскаду агентність зазнає поступової реконфігурації. Ця динаміка зумовлює зміну каузальної атрибуції та отримує вияв через повторювані патерни силової динаміки (*Making, Hindering, Letting*), забезпечуючи комплексне переосмислення події.

Аналіз також продемонстрував, що жоден із модусів не виконує когнітивно-прагматичної функції ізольовано. Вербальні, візуальні й аудіальні ресурси утворюють єдину мультимодальну конфігурацію, у межах якої кожний модус компенсує, конкретизує або підсилює інші. Саме їхня темпорально організована взаємодія забезпечує послідовну реконфігурацію силових відношень і поступове формування нормативного способу інтерпретації події.

Стабілізацію інтерпретацій зумовлює механізм ретроспективної реконфігурації каузальності. У більшості проаналізованих сюжетів цю функцію виконує журналістський коментар, який інтегрує інституційні вербальні та візуальні ресурси й пропонує домінуючу причинно-наслідкову інтерпретацію події. Унаслідок цього фінальна конфігурація переосмислює локальний конфлікт як закономірний прояв державної політики, а інституційний примус отримує легітимацію або делегітимацію залежно від прагматичної стратегії конкретного репортажу.

Отже, отримані результати довели, що мультимодальний каскад здатний функціонувати як самостійна аналітична одиниця дослідження медіатексту. Запропонована модель розширює сучасні підходи до аналізу новинного відеодискурсу, оскільки пропонує процесуальне пояснення механізмів конструювання смислу соціальних подій.

Водночас дослідження має певні обмеження. По-перше, емпірична база охоплює відеорепортажі лише однієї телемережі та зосереджена на тематичі імміграційного контролю. По-друге, запропонована модель аналізує внутрішню мультимодальну організацію повідомлення й закладений у нього прагматичний потенціал та не оцінює реальні процеси рецепції аудиторії. По-третє, універсальність моделі потребує верифікації на матеріалі інших типів телевізійних відео.

З огляду на це, перспективи подальших досліджень убачаємо в екстраполяції розробленої аналітичної моделі на інші медійні платформи та соціокультурні контексти для перевірки її валідності й пояснювального потенціалу в різних типах мультимодального дискурсу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Крисанова, Т. А. (2025). Англomовні соціальні відео як об'єкт лінгвістичного дослідження: Дискурсивні характеристики. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*, 36(75), 2(1), 110–117. <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.2.1/17>
2. Крисанова, Т. (2026). Мультимодальний каскад як спосіб конструювання смислу в екологічному відеодискурсі. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*, 103, 22–31. <https://doi.org/10.26565/2786-5312-2026-103-03>
3. Baldry, A., & Thibault, P. J. (2006). *Multimodal transcription and text analysis: A multimedia toolkit and coursebook*. Equinox.
4. Bateman, J. A., & Tseng, C.-I. (2023). Multimodal discourse analysis as a method for revealing narrative strategies in news videos. *Multimodal Communication*, 12(3), 261–285. <https://doi.org/10.1515/mc-2023-0029>
5. Bednarek, M. (2016). Voices and values in the news: News media talk, news values and attribution. *Discourse, Context & Media*, 11, 27–37. <https://doi.org/10.1016/j.dcm.2015.11.004>
6. Bikhchandani, S., Hirshleifer, D., & Welch, I. (1992). A theory of fads, fashion, custom, and cultural change as informational cascades. *Journal of Political Economy*, 100(5), 992–1026. <https://doi.org/10.1086/261849>
7. CBS News. (2025). *ICE arrests teacher at daycare facilities [Video]*. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=b9Pvbmt0XmA>
8. He, K., Wildfeuer, J., Liu, J., & Guo, J. P. (2026). Diagnosing multimodal disinformation: The integrative “Three-M” framework of multimodality, manipulation, and malintent. *Information, Communication & Society*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2026.2645883>
9. Kress, G., & van Leeuwen, T. (2001). *Multimodal discourse: The modes and media of contemporary communication*. Arnold.
10. Krysanova, T. (2025). From climate crisis to polycrisis: Integrating verbal, visual, and cinematic resources in environmental protection videos. In T. Parnell, T. van Hout, & D. Del Fante (Eds.), *Critical approaches to polycrisis: Discourses of conflict, migration, risk, and climate* (pp. 145–168). Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1007/978-3-031-76966-5_10
11. Martínez, M. A., Mujic, B. K., & Hidalgo-Downing, L. (2013). Multimodal narrativity in TV ads. In B. P. Speck & M. del Saz Rubio (Eds.), *The multimodal analysis of television commercials* (pp. 91–111). Publicacions de la Universitat de València.
12. Mocini, R., & Fenice, A. (2025). Framing environmental issues: Force dynamics and cognitive semantics in pharmaceutical corporate reports. *Cognitive Linguistics*, 36(3), 403–437. <https://doi.org/10.1515/cog-2024-0116>
13. Schmid, H.-J. (2012). Generalizing the apparently ungeneralizable: Basic ingredients of a cognitive-pragmatic approach to the construal of meaning-in-context. In H.-J. Schmid (Ed.), *Cognitive pragmatics* (pp. 3–22). De Gruyter Mouton.
14. Sahasrabudhe, S. and Motter, A.E. (2011). Rescuing ecosystems from extinction cascades through compensatory perturbations. *Nature Communications* 2, 170.
15. Talmy, L. (1988). Force dynamics in language and cognition. *Cognitive Science*, 12(1), 49–100. https://doi.org/10.1207/S15516709COG1201_2
16. Talmy, L. (2000). *Toward a cognitive semantics* (Vol. 1, *Concept structuring systems*). MIT Press.
17. van Dijk, T. A. (2008). *Discourse and power*. Palgrave Macmillan.
18. Wodak, R. (2019). Preface. In L. Viola & A. Musolff (Eds.), *Migration and media: Discourses about identities in crisis* (pp. vii–xi). John Benjamins Publishing Company.

Дата першого надходження статті до видання: 28.07.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 27.08.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 01.10.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)